

Vanhusneuvoston kokous 8/2018

Aika: 14.11.2018 klo 12.30-15.30

Paikka: Valtuustotalo, TV-Studio, kellari krs

Kutsutut:

Puheenjohtaja

Olli Männikkö

Jäsenet

Helena Allahwerdi

Gustav Båsk

Antero Krekola

Marja-Liisa Lahtinen

Matti Passinen

Katri Rannisto

Hannu Viitanen

Anu Helle

~~Lasse Hoffman~~ Johanna Aminoff -Winberg (poistui 14.50 asian 12 aikana)

~~Riitta Lahikainen~~ Juhani Kytö

Pentti Walkama

Asiantuntijajäsenet

Matti Lyytikäinen (saapui klo 12.50, asian 8 aikana)

~~Barbro Höggström~~

~~Päivi Sutinen~~

Sirkku Wallin

Kh:n edustaja

Maria Guzenina (poistui klo 14.40 asian 12 aikana)

Sihteeri

Maria Rysti

Muut:

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 12.33

2. Kokouksen osanottajat, laillisuus ja päätösvaltaisuus

Todettiin osallistujat sekä kokous laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

3. Työjärjestyksen hyväksyminen

Hyväksyttiin työjärjestys lisäyksillä kohtaan muut asiat.

4. Pöytäkirjantarkastajan valinta

Valitaan Pentti Walkama pöytäkirjantarkastajaksi puheenjohtajan lisäksi.

5. Vanhusneuvoston lausunto iäkkäiden henkilöiden tarvitsemien palveluiden riittävyys ja laatu -raportista

Toivottiin, että jatkossa lausunnot lähetetään myös varajäsenille.

Päätös: merkittiin tiedoksi lausunto ja viestintä varajäsenille.

6. PKS -vanhusneuvostojen kannanotto ”joukkoliikenteen seniorialennusta laajennettava”

Espoon, Helsingin, Kauniaisten ja Vantaan vanhusneuvostot päättivät yhteistapaamisessaan 23.10.2018 laatia yhteisen kannanoton HSL:n vyöhykeuudistukseen liittyvästä seniorilipusta. Kannanotossa esitetään, että seniorialennuksen tulee olla voimassa kokoaikaisesti kaikissa lippumuodoissa ja kaikille 65 vuotta täyttäneille.

Päätös: merkittiin tiedoksi kannanotto.

7. Aloitteiden vastaukset, liite

Eläkeläis- ja veteraanijärjestöjen esittämät aloitteet on käsitelty 16.5.2018 vanhusneuvoston järjestötapaamisessa ja 9.8.2018 aloitetoimikunnassa. Aloitteita oli 15 kpl. Toimikunnan päätöksen mukaan aloitteet on lähetetty vastattaviksi eri tahoille.

Käsittelystä: monet vastaukset koetaan ainoastaan nykytilan toteamuksiksi eikä useissa vastauksissa ole havaittavissa aktiivista ongelmaratkaisua tai ehdotuksia kehittämistoimenpiteistä.

Päätös: merkittiin tiedoksi saadut vastaukset ja käyty keskustelu.

8. Vanhusneuvoston evästyksset Espoon keskuksen uuden palvelukeskuksen toiminnalliseen suunnitelmaan

Erityisasiantuntija Maria Rysti esitteli asiaa. Espoon keskuksen palvelukeskus on toiminut aiemmin osoitteessa Espoonkatu 8. Korvaavien palvelukeskustilojen etsimistä on käsitelty vanhusneuvoston kokouksessa 18.10.2017. Silloin etsittiin erillistä tilaa, johon olisi sijoittunut seuraavat toiminnot:

- Lounasravintola, joka samalla toimii kokoustilana yhdistyksille
- Päivätoiminta
- Kuntosali

- Kädentaitotila/ rouheaa harrastustilaa
- 1-3 kerho- /kokoustilaa
- Aula (ulkovaatesäilytys, Atk-piste kuntalaisille, lehtienlukupaikka)

Korvaaviksi tiloiksi on tarjolla Espoontorin kauppakeskuksen tilaa 3.krs:sta. Sijainti on hyvä, tilaan on esteetön pääsy, ja tila sijaitsee rauhallisessa osassa kauppakeskusta. Tilaan ei esitetä aiemmasta poiketen lounasravintolaa eikä erillistä kuntosalia. Kauppakeskuksessa on mahdollista ruokailla useissa ravintoloissa ja kahviloissa. Kuntosalilaitteita voidaan sijoittaa laajaan aula/salitilaan. Myöskään päivätoimintaa ei sijoiteta tilaan. Uudenlaisia toimintaa varten laaditaan toiminnallinen suunnitelma, johon pyydetään vanhusneuvostolta evästyksiä. Alueen kolmen eläkeläisjärjestön edustajat osallistuivat uuden palvelukeskuksen toiminnallisen suunnittelun työpajaan 12.11.2018. Työpajassa ideoitiin uudenlaisia toimintoja tulevaan palvelukeskukseen. Näitä voisivat olla esimerkiksi tanssiaisat, yleisötilaisuudet ja iltamat. Kaikkien järjestöjen edustajat pitivät uutta tilaa sopivana ja hyvänä palvelukeskustoiminnalle.

Käsittelystä: toivottiin, että selvitetään, voiko kuntosalitoimintaa järjestää muulla tavalla ja kysyttiin, saadaanko kangaspuut tilaan tai muuhun tilaan alueella. Kysyttiin, miten yhdistykset voivat keittää kahvia. Kahvinkeitto on mahdollista olemassa olevassa keittiössä. Isoihin tiloihin mahtuu arviolta noin 130 henkilöä. Suunnitelmiin sisältyvät videotykit isoihin tiloihin ja äänentoisto. Toivotaan infotelevisiota tilaan. Tavoitteena on saada tila käyttöön alkuvuodesta 2019.

Päätös: merkittiin esitys tiedoksi. Vanhusneuvosto antoi evästyksiään uuteen toiminnalliseen suunnitelmaan. Vanhusneuvosto tukee hanketta. Selvitetään kuntosalitoiminta ja kangaspuut.

9. Suunnitelma Espoon ikääntyneen väestön hyvinvoinnin tukemiseksi, 5. linjauksen seuranta

Linjauksen tavoitteet: Esteettömyys käsitetään laajasti. Se koskee ympäristöä, tiedonsaantia ja mahdollisuutta osallistua. Elinympäristön, asumisen, kaupunkirakenteen ja liikkumisen esteettömyys tukee mahdollisimman itsenäistä elämää. Ikääntyviä ohjeistetaan arvioimaan asuinympäristönsä esteettömyyttä riittävän ajoissa. Arvioinnin ja toimenpiteiden tueksi on saatavilla neuvontaa ja ohjausta. Esteettömyyttä on myös ikämyönteinen asenneilmapiiri.

Suunnitelman toimenpideaiheet lähivuosille (pääasiallinen vastuutaho suluissa):

1. Esteettömyyden huomioiminen rakennusten ja ympäristön suunnittelussa ja ratkaisuissa (TYT):
 - ”design for all”, tilat ja toiminta on suunniteltu kaikille sopiviksi
 - Mahdollistetaan esteetön liikkuminen kaikille

- Ikäihmisten kotona asumisen helpottamiseksi Espoon kaupunki tukee hissien rakentamista vanhoihin kerrostaloihin myöntämällä hissiavustuksia
2. Kulkemisen helpottaminen (TYT):
 - toimiva joukkoliikenne
 - selvitetään kutsuperusteisen joukkoliikenteen mahdollisuudet korvata palvelulinjat
 - sujuva poikittaisliikenne
 - ikäystävälliset joukkoliikennemaksut
 3. Lisätään neuvontaa esteettömistä ulkoilupaikoista (TYT)
 4. Turvallisuusvaatimusten ja esteettömyyden ristiriitaisuuksien sovittaminen (TYT)

Esteettömyysasiantuntija Sirkku Wallin esitteli Esteetön Espoo 2020-ohjelman toimenpiteiden toteutumista.

Käsittelystä: invapysäköintipaikkoja on havaintojen mukaan Tapiolassa niukasti. Rantaraitti ei edelleenkään ole esteetön. Tänä vuonna on parannettu raitin valaistusta ja paikoin muokattu raittia entistä esteettömämmäksi. Kaupungilla ei ole ollut toistaiseksi varaa ostaa maata yksityisiltä maanomistajilta, jotta esim. Nuottaniemen kohdalla voitaisiin toteuttaa rantaraittia kaavan mukaisesti. Toisaalta Espoo ei kuulemma ole halunnut lähteä pakkolunastuksiin. Tämä herätti kiinnostusta, koska aiemmin Espoo on pakkolunastanut maata rantaraittia varten. Rantaraitin liikenne on melko vauhdikasta. Jotkut pyöräilijät ajavat kovaa vauhtia eivätkä välttämättä ilmoita tulostaan muille liikkujille. Todettiin, että pyöräilijöille tulisi laatia ohjeistukset liikkumisesta katutiloissa ja pyörien pysäköinnistä. Kerrottiin myös, että muuallakin Espoossa ajetaan pyörillä kovaa. Toivotaan pyöräilijöiden moraalien herättämistä. Vanhusneuvostoon on otettu yhteyttä pyöräilijöiden aiheuttamista vaaratilanteista. Kevyenliikenteen väylille pitäisi aina maalata kaistat erottamaan kulkureitit jalankulkijoille ja pyöräilijöille. Pyöräilijöille tulisi vaarallisissa paikoissa merkitä suurin sallittu nopeus. Näin tehdään jo mm. ulkomailla. Todettiin, että villa Kolikarin kohdalla tehty parannus on hyvä, mutta Iirislahden alueella on edelleen valaisematon pätkä rantaraittia. Tätä osaa reitistä ei myöskään aurata. Sirkku Wallin ehdotti, että kaupunkitekniikan edustajat tulisivat vanhusneuvoston kokoukseen kertomaan asiasta. Nostettiin keskusteluun metron alueiden esteettömyys ja kustannukset. Keilaniemen alue tulee olemaan erityisen esteetön ja metroasemalta on näköyhteys merenrantaan. Siirtykö Matinkylän elä ja asu -seniorikeskuksen toteutus ja, kun se mahdollisesti toteutetaan, on huomioitava saattoliikenteen sujuminen. Suur-Matinkylän asukasfoorumilla oli kuultu kaupungin virkamiehen selostus, että yksikköä ei toteuteta ennen kuin sote -uudistuksen eteneminen on tiedossa. Sirkku Wallin kertoi, ettei Matinkylän elä ja asu -seniorikeskuksen toteutuksen siirtymisestä ei ole tehty päätöksiä. Jos Matinkylän elä ja asu -seniorikeskuksen toteutus tapahtuu yksityisen tahon toimesta, miten varmistetaan esteettömyyden toteutuminen. Sirkku Wallin

vastasi, että kaupunki valvoo monin tavoin rakennettavien rakennusten esteettömyyttä. Vanhusten palvelujen johtaja Matti Lyytikäinen kertoi, että investointiohjelmassa on edelleen Matinkylän elä ja asu -seniorikeskus vuokrakohteena. Kohteen prioriteettijärjestys kaupungin investoinneissa ei ole selkeä. On havaintoja, ettei syksyn lehtiä ei lakaista riittävästi ja ne vaikeuttavat apuvälineillä liikkuvien henkilöiden liikkumista. Myös valokuitukaapelityömaiden jättämät kuopat vaikeuttavat liikkumista. Esitettiin, että moraalialla nostetaan pyöräilijöiden lisäksi jalankulkijoiden ja koirien osalta valojen ja heijastimien lisäämiseksi. Pyöräilyä kehittävät kaupungin virkamiehet voidaan kutsua vanhusneuvoston kokoukseen keskustelemaan pyöräilyn kehittämisestä.

Liitetään tieto pöytäkirjaan ja jaetaan laajemminkin infoa siitä, miten voi jättää asiakaspalautetta työmaan jälkeen jätettyjen kuoppien korjaamiseksi.

Päätös: vanhusneuvosto kävi keskustelun esityksen perusteella 5. linjauksen toteutumisesta ja antoi käsittelyssä nostettuja asioita suosituksiaan esteettömyyden edistämiseksi.

10. Kevään 2019 vanhusneuvoston kokoukset:

klo 12.30-15.30 (tilat on varattu klo 16 asti):

ma 14.1.2019

ke 13.2.2019

ke 13.3.2019

ke 17.4.2019

ke 15.5.2019 kokous ja järjestötapaaminen

Päätös: päätettiin kokousajankohdat.

11. Toimialojen ja konserniesikunnan ajankohtaiset asiat ikääntyneen väestön näkökulmasta

11.1 Tekninen ja ympäristötoimi/ Sirkku Wallin

Esteettömyysohjelman raportointi valmistuu heti alkuvuodesta. Matinkylän uimahallin rakennuslupa on menossa lautakuntaa joulukuussa. Tapiolan uuden bussiterminaaliin tutustuminen on alkuvuodesta.

11.2 ~~Konserniesikunta/ Päivi Sutinen~~

11.3 Sosiaali- ja terveystoimi/ Matti Lyytikäinen

Lokakuussa käsiteltiin omaishoidontukea sosiaali- ja terveyslautakunnassa. Vanhusneuvosto antoi asiasta lausunnon. Vanhusneuvoston lausuntoja tullaan pyytämään joulukuun sosiaali- ja terveyslautakunnan kokouksen käsittelyyn liittyen

tehostetun asumispalvelun uuden hankinnan periaatteista ja Aurorakodin osastojen 5 ja 6 toiminnan muutoksesta laitoshoidosta lyhytaikaiseksi arviointi- ja kuntoutusyksiköksi.

Matinkylän terveysasema muuttaa palvelutorille Iso Omena 14.1.2019.

Mehiläisen terveysasema siirtyy pois nykyisistä tiloista.

Suunterveydenhoidon työntekijät siirtyvät muualle Espoon hammashoidon yksiköihin. Kaikki Espoon hammashoitolat palvelevat kaikkia espoolaisia.

Käsittelystä: ihmetyttää, miksi Matinkylän uuden terveysaseman nimeksi on kirjoitettu kaupungin dokumenteissa ”Iso Omenan terveysasema”. Miksi se ei ole Matinkylän terveysasema. Halutaan, että asiasta vielä keskustellaan. Selvitetään, tuleeko asiakaan hoitaa itse siirto Mehiläisen terveysasemalta kaupungin Matinkylän terveysaseman asiakkaaksi.

Terveysaseman ajanvaraus puhelimitse on hankalan pitkä. Ensin neuvotaan käyttämään nettiä ja sitten luetellaan kaikki kielet ja terveysasemat, joista pitää valita. Ehdotetaan yksinkertaistamaan kaikkea sitä tietoa, joka asiakaan pitää kuunnella saadakseen asiansa toimitettu. Ehdotettiin, että jokaiselle kielelle pitäisi olla oma numero.

11.4 Sivistystoimi/ ~~Barbro~~ Högström

12 Osallistuva Espoo -kehitysohjelma ja Hyvinvoiva Espoo -kehitysohjelma/ohjelmapäällikkö Tuija Norlamo ja projektisuunnittelija Jenni Björksten

Kehitysohjelmia on tällä valtuustokaudella neljä. Kussakin ohjausryhmässä on viisi luottamushenkilöä ja viisi virkamiestä. Valtuusto hyväksyy ohjelmien suunnitelmat ja ohjelmat raportoivat kahdesti vuodessa etenemisestään valtuustolle.

Osallistuva Espoo -kehitysohjelmassa on kaksi työntekijää auttamassa ja tukemassa asukkaita toteuttamaan yhteisöllisiä kehitystekoja. Kuntalain §22 toteuttamiseksi tarvitaan Espoon toimintakulttuurin muutosta niin, että aito asiakas- ja asukasosallisuus on mahdollista. Ohjelmassa painotetaan erityisesti asukasosallisuutta. Ohjelman yksi toimenpide on tehdä vaikuttamistoimielimiä tunnetuksi kuntalaisille.

Hyvinvoiva Espoo -ohjelma edistää osallisuutta, hyvinvointia, terveyttä ja onnellisuutta. Pääpaino on mielenhyvinvoinnissa. Ohjelman näkökulma on voimaannuttava.

Ohjelman myötä vahvistetaan myös Espoon hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rakenteita. Ohjelman viitekehys on viisi keinoa elää paremmin ja pitempään. Elementit ovat:

- olen osa yhteisöä
- nautin liikkumisesta
- olen läsnä
- opin uutta
- laitan hyvän kiertämään

Vuonna 2018 on keskitetty mielenhyvinvointitietoisuuden lisäämiseen. Ohjelmassa on järjestetty ”Mielenveys elämäntaitona” -koulutuksia.

Käsittelystä: Kehitysohjelmat ovat valtuustokauden mittaisia. Miten nuorten käsityksiä taloudesta ja elämänhallinnasta voidaan lisätä ohjelmissa? Nuorisovaltuuston jäseniä on ohjelmien ohjausryhmissä. On hyvä, että nuoriin panostetaan, mutta muutkin vaikuttamistoimielimet voisivat osallistua ohjelmiin. Keskusteltiin, miten ohjelmat koskettavat kuntalaisia ja, miten ne jäävät elämään valtuustokauden jälkeen. Keskusteltiin asukas- ja asiakasraadeista, joiden toimintaa olisi hyvä lisätä ja painottaa. Aiemmat alueneuvottelukunnat koettiin hyväksi.

Hyvinvoiva Espoo -ohjelmassa työstetään yhdistyksille työvälineitä omaehtoiseen työskentelyyn. Ehdotettiin ”kokemuspolkuja” ja muita digitaalisia keinoja saada nuoret mukaan. Jos hyvinvointityö jää kuntaan ja sosiaali- ja terveystoimi menee maakuntaan, mihin sijoittuu mielenhyvinvoinnin edistäminen.

Osallistuva Espoo ei juurikaan itse järjestä tilaisuuksia, mutta tukee asukkaita ja asukasfoorumeja järjestämään tilaisuuksia. Hyvinvoiva Espoo -ohjelmassa on ollut yleisötilaisuuksia ja nopeita kokeiluja.

Päätös: merkittiin tiedoksi esitykset ja eväiksi käyty keskustelu. Lähetetään esitysdiat vanhusneuvostolle.

13 Muut asiat

13.1 Olarin eläkeläisyhdistysten kokoontumistilat

Nykyisin käytössä olevaan tilaan mahtuu 100 henkilöä, mikä ei mahdollista kaikkien halukkaiden osallistumista kokoontumisiin.

Päätös: merkittiin tiedoksi

Syksyn kokoukset klo 12.30-15.30:

maanantai 10.12.2018

14 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15.30.

Olli Männikkö
puheenjohtaja

Maria Rysti
sihteeri

pöytäkirjan tarkastaja
Pentti Walkama